

הת (תל אביב) 67400-04-25 - פקיד שומה חקירות תל אביב נ' משה אריה חכם

ה"ת (תל-אביב-יפו) 67400-04-25 - פקיד שומה חקירות תל אביב נ' משה אריה חכם ואח'שלום תל-אביב-יפו
ה"ת (תל-אביב-יפו) 67400-04-25
פקיד שומה חקירות תל אביב

נ ג ד

1. משה אריה חכם

2. אביב חכם ע"י

ב"כ עו"ד ד"ר איתן פינקלשטיין

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו - יפו

[18.09.2025]

לפני כבוד השופטת אביטל אמסלם - גלבו

החלטה

- לפני בקשה להורות על מכירת כלי רכב שנתפסו מהמשיבים באמצעות צו שניתן על ידי בית המשפט ביום 26/2/25 (צ"א 64930-02-25). כנגד המשיבים נפתחה חקירה גלויה בגין חשד לביצוע עבירות לפי פקודת מס הכנסה, חוק מיסוי מקרקעין וחוק איסור הלבנת הון. כחלק מפעולות החקירה שביצעה המבקשת, הוצא הצו כאמור - צו מניעה וניהול של כלי רכב בבעלות המשיבים במסגרתו נתפסו כלי הרכב הבאים:
א. רכב מסוג פיאט, מ.ר. 746-75-102, על שם המשיב 1 (להלן - הפיאט).
ב. רכב מסוג אאודי, מ.ר. 247-49-902, על שם המשיב 2 (להלן - האאודי).
- בדיון שהתקיים לפני ביום 26/5/25 טענו המשיבים כי ככל והמבקשת תמכור את הרכבים, הכספים שיתקבלו מהמכירה יועברו לחברות המימון מהן נרכשו כלי הרכב, הן הראשונות בזכות 'ליהנות' מפירות המכירה. החוב לחברות המימון גבוה מערך הרכב היום ועל כן בידי המבקשת לא יישאר סכום לחילוט והמשיבים יוותרו בעלי חוב לחברת המימון. למעלה מכך, טענו המשיבים, מכירת הרכב היום תעשה בירידת ערך של עשרות אחוזים.
- בהחלטתי סקרתי את טענות הצדדים, ואת ההלכה ולפיה רכב הוכר כנכס מתכלה ומתקלקל אשר מאבד מערכו באופן מתמיד לאורך זמן. מכירתו ושמירה על ערך הכסף, היא חובה המוטלת על המבקשת, והיא משרתת את האינטרסים של שני הצדדים - את קופת החילוט ככל ויורשעו המשיבים ואת ההחזר הכספי ככל ויזוכו. במהלך הדיון הוצגו לי התכתבויות של המבקשת עם הטוענים לזכות בכלי הרכב, אך למען הזהירות הורתי לחברות המימון להגיש את עמדתן בכתב לבית המשפט באשר לבקשה. וכך נקבע:

- "נכון לעת הזו, לא מצאתי שיש בידי המשיבים טענות בעלות נפקות משפטית באשר להתנגדות למכירת כלי הרכב. למעשה, מכירתם של כלי הרכב היא פעולה שנועדה לשמור על ערכו של הנכס וככל וחברות המימון שהן כיום הבעלים, בעלי העדיפויות לנכס, אינן מתנגדות למכירה, הרי שאיני רואה הצדקה לקבל טענות אלה מטעם המשיבים. אכן, קיימת להם זכות קניינית, אך היא תלויה ושואבת את תוקפה מהזכות הקניינית של חברות המימון. עוד אציין, כי שמעתי טענותיהם של המשיבים באשר לסיכון של ירידת הערך של הרכב כתוצאה ממכירתו, ואולם, יש לקחת בחשבון את העובדה, שמתנהלת חקירה פלילית כנגד המשיבים ושבת משפט בחן ומצא, כי קיים חשד סביר הקושר את המשיבים לביצוע עבירות. בנוסף, בעצם מתן הצו, שקלל בית המשפט את הפגיעה הנובעת מתפיסת כלי הרכב בזכות הקניין של המשיבים אל מול הצורך להבטיח יכולת חילוט ככל והמשיבים יורשעו בדין ומנגד, השבת סכום גבוה ככל הניתן באם יזוכו בדין.
- רוצה לומר, שלא מצאתי טעם מטעם המשיבים להתנגד לבקשה. וככל ותקבל הסכמה מטעם הטוענים לזכות, הרי שאאשר את המכירה (ההדגשה אינה במקור - א.א.ג.).
- הדבר נובע מהחובות המוטלים על המבקשת בהתאם לחוק ולפסיקה להבטיח את ערך הנכס לאורך זמן ולהגן על הזכות הקניינית של הבעלים או של המדינה ככל והמשיבים יורשעו בדין.
- אפנה בין היתר, לדברי כב' השופטת פרוקצ'ה בעניין אברם שצוין לעיל, שם התייחסה לחובה המוטלת על המדינה לשמירת ערך התפוס, גם כאשר מסיבה זו או אחרת, מי שהנכס נתפס מידי אינו מעוניין בשמירת ערכו או אינו מוכן לשותף פעולה בנקיטת האמצעים הנדרשים להשגת מטרה זו.
- החלטתי תועבר לעיון חברות המימון על ידי ב"כ המבקשת ותגובתם תימסר לתיק בית המשפט עד ליום 1/7/25."
4. ביום 10/8/25, התקבלה הסכמתה של חברת ארליך עופר בע"מ, החברה לטובתה משועבד רכב הפיאט, למכירת הרכב ובלבד ש- "הכספים המגיעים לנו מכוח השעבוד יועברו אלינו ישירות מיד בתום הליך המכירה".
- חברת מימון ישיר העבירה עמדתה גם כן בעניין האוודי וציינה כי לא תהיה לה כנושה מובטחת התנגדות לבקשה "ובלבד שתשלום ההלוואה יכוסה במלואו לאחר שחרור הכספים". החברה ציינה כי יתרת ההלוואה לנושה המובטחת (חברת מימון ישיר) עומדת על סך כ- 92,313 ₪, ולחובת הלוואה חוב פיגורים בגין אי תשלומי הלוואה סדירים בסך של 5,554.50 ₪
5. ביני לביני הוחלף הייצוג של המשיבים ולפנים משורת הדין אפשרתי לו להגיש תגובתו תוך הבהרה: "כי דיון בבקשה והחלטה כבר נתנו ואין בחילופי ייצוג כדי להביא לזכות דיון מחדש" (החלטה מיום 16/6/25).

6. ביום 7/7/25 הוגשה הודעה מטעם המשיבים ולפיה הם מסכימים למכירת רכב הפיאט ומתנגדים למכירת רכב האאודי "תוך הסכמה לפדות רכב זה על ידי הפקדה של מלוא הפער בין מחיר המחירון של כלי הרכב לבין השעבוד הרובץ עליו". לטענת המשיב שוויו של האאודי בהתאם למחירון הוא ₪ 102,820 בעוד השעבוד המובטח לחברת מימון ישיר עומד על ₪ 97,867. מכירת הרכב על ידי המדינה במכרזי מכירת כלי רכב לחילוט יפחיתו את התמורה בעבור הרכב בהיקף של 20% - 30% מערכו, כך שמחיר המכירה יהיה נמוך משמעותית ממחיר המחירון. במצב זה, המשיב יוותר בעל חוב לחברת המימון וגם קופת החילוט לא תזכה בדבר שכן הכסף יועבר במלואו לחברת מימון ישיר. על כן, טען ב"כ המשיבים, ראוי שהמדינה תשחרר בשחרור מלא את הרכב לידי המשיב 1, ללא כל הפקדה, והמשיב 1 ימכור את הרכב בשוק החופשי. עוד נטען כי למשיבים עומדת חזקת החפות, תכלית המכירה היא שמירת ערכו הריאלי של כלי הרכב, ועל כן על המבקשת לשחרר את הרכב לידיהם. 'לפנים משורת הדין', המשיב הסכים להפקיד סך של ₪ 4,953 בקופת החילוט, הוא הפער בין מחיר המחירון של הרכב למחיר ההלוואה החייבת לחברת המימון. כך, המבקשת תוכל לקבל לידיה את הסכום המקסימלי שתוכל לקבל מעצם העיקול והתפיסה של הרכב.

7. המבקשת בירכה על ההסכמה למכור את רכב הפיאט אך התנגדה להצעת המשיבים באשר לאאודי. המבקשת הפנתה לפסיקה ולפיה ככל ותפיסת נכסים נועדה לשרת את התכלית של חילוט עתידי, הרי שיש לקבוע תנאים כספיים אשר יתאמו לערכו הכלכלי של הנכס. המשיב הגיש תגובה לתשובת המבקשת (בבקשה נכתב משיבה, בשגה), בה הוא פורט את הרציונל לבקשתו.

דין והכרעה

8. חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000, מאפשר תפיסה זמנית של רכוש, לרבות "רכוש בשווי" (רכוש שאינו קשור ישירות לעבירה אך שווה ערך לרכוש שהושג בעבירה), לצורך חילוט עתידי. סמכויות התפיסה מתבצעות מכוח פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, ב"שינויים המחויבים" הנדרשים להתאמתן למטרות חוק איסור הלבנת הון. בית המשפט העליון קבע כי עילת תפיסת רכוש בשווי אינה נמנית במפורש בסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי, אך סעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון מאפשר זאת באמצעות פרשנות מרחיבה של סמכויות התפיסה (בש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך 15/3/2017).

9. המדינה רשאית לבקש למכור כלי רכב שנתפסו בצו בהתאם לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) וחוק איסור הלבנת הון, גם אם אינם "מצרך שעלול להתקלקל" במובנו הצר, וזאת כדי לשמר את שווים ולהבטיח את אפקטיביות החילוט העתידי, במיוחד בעבירות בעלות היקף כספי משמעותי. ככל והיקף העבירות המיוחסות לחשודים משמעותי יותר, כך יינתן משקל רב יותר לצורך בשימור שווי הרכוש.

10. באשר לרכב הפיאט מסכימים המשיבים למכירת הרכב, אך מתנגדים לכך באשר לאאודי. הטענה היא כי מכירת הרכב תביא לירידת ערכו, לכך שהכספים שיתקבלו מהמכירה יועברו לנושה המובטח, לאור ירידת הערך- לא יכסה הסכום שיתקבל את ההלוואה ועל כן קופת החילוט והמשיבים יפגעו.

11. מלכתחילה הציעה המבקשת כי כלי הרכב התפוסים בידיה ישוחררו בכפוף לתשלום חוב המס בהרשאה והפקדת ערובה וכן שעבוד פוליסת הביטוח. המשיבים לא נעתרו להצעה וכעת, הלכה למעשה, הם מבקשים כי בכפוף להפקדה של כ- 5,000 ₪, יבוטל העיקול, יושב לידיהם הרכב והם ימכרוהו בתמורה מיטבית בתנאי שוק חופשי. המשיבים אף לא מציעים כי סכום התמורה בגין המכירה יועבר באופן ישיר לנושה המובטח, או למבקשת שתנהלו, אלא כי המכירה תיעשה על ידם והרווח יותר בידיהם. ברור ומובן מאליה כי הקפאת נכס שערכו עולה עשרות מונים יותר אינה "מתכתבת" או יוצרת מתאם עם הפקדה בסך של 5,000 ₪.

12. בהקשר זה יש להפנות לעניין בש"פ 2346/21 ראמי עמר נ' חברת מימון ישיר (14/7/2021), בו בחן בית המשפט העליון טענה דומה. שם טען המבקש כי על מנת להימנע ממצב בו נכס שהוקפא ישוחרר לידי חברת המימון והיא תמכור אותו בהפסד ותהיה היחידה שתרוויח (שכן קופת החילוט והמבקש יוותרו ללא דבר בידם), יש לקבוע שיעור הפקדה חלף הקפאת הנכס שיגזר מן הסכום ששילם כבר המבקש בעבור ההלוואה שקיבל מחברת המימון. בית המשפט שלל אופציה פרשנית זו ודבריו מלמדים גם על העניין שלפני. וכך נקבע:

"כאמור, המבקש טוען כי החלטת בית המשפט המחוזי מביאה למצב שבו המבקש והמדינה ייצאו מופסדים "ורק חברת המימון תרוויח"; זאת, משום שחברות המימון ימכרו את הרכבים במחיר נמוך לצורך מימוש מהיר. אלא שאין קשר בין סוגית המחיר שבו ימכרו חברות המימון את הרכבים במקרה שהמבקש לא יעמוד בפירעון ההלוואות ובין השאלה "העקרונית" בעניין הסכום שממנו ייגזר גובה ההפקדה. לשם ההבהרה יצוין כי שאלה "עקרונית" זו יכולה להתעורר גם מקום שבו בעל הרכב עומד בתנאי פירעון ההלוואה ומסוגל להחזיר את מלוא סכום ההלוואה לחברת המימון, כך שחברת המימון כלל אינה צריכה לממש את המשכון ולמכור את הרכב. אם חברות המימון אכן יבקשו למכור את הרכבים במחיר נמוך לצורך מימוש מהיר, בהתקיים נסיבות המתירות להן לעשות כן, הרי שהדבר יתאפשר להן בין אם גובה הסכום שעל המבקש להפקיד ייגזר משווים הכולל של הרכבים, בין אם הוא ייגזר מהסכום ששולם עד כה לחברות המימון.

...

גם לגופם של דברים, את גובה ההפקדה הדרושה לצורך שחרור רכב תפוס יש לגזור משוויו המלא של רכב, ואין הבדל לעניין זה בין רכב שתמורתו המלאה כבר שולמה ובין רכב המשמש כבטוחה כנגד הלוואה ששימשה לרכישתו. אין בכך כדי לומר שאין מקום להתחשב בהיותם של הרכבים משועבדים ובכך שלא כל תמורתם שולמה; ואמנם בית משפט השלום התחשב בעובדה זו, כאשר העמיד את סכום ההפקדה על 20% משווי הרכבים ולא על 30% משווים כמקובל בפסיקה."

13. יחד עם זאת יש ליתן משקל לעובדה כי מצויים אנו בשלב של חקירה כנגד המשיבים, ללא שהוגש כנגדם כתב אישום על אף חלוף הזמן מאז פרוץ החקירה וכאשר עומדת להם חזקת החפות. בעניין בש"פ 6529/10 מגדיש נ' מדינת ישראל, (21/9/2021) התייחס בית המשפט העליון לפגיעה הקניינית הכרוכה בהחזקת נכס של מי שדינו לא הוכרע ובצורך לבכר חלופה אשר תפגע פחות בזכויותיו ותגשים את תכליתו. נקבע כי לאור האמור העדיף בית המשפט המחוזי את שחרור התפוסים בכפוף להפקדה בסך 25% מערך המחירון של הרכב על פני החלופה של מכירתם כאשר הערך נקבע בהתאם לשווי של הנכס:

"כבר נפסק כי כאשר תפוסת נכסים נעשית על מנת להבטיח אפשרות לחלט את החפץ, יש טעם בקביעת תנאי כספי המקיים מתאם עם ערכו הכלכלי של הנכס" (פסקה 6).

סוף דבר

לאור כל האמור אני מורה כדלקמן:

1. באשר לרכב מסוג פיאט מ.ר. 746-75-102 בהסכמת המשיבים, ומאשרת את מכירתו והשבת כספי התמורה בגובה החוב לנושה המובטח (חברת עופר ארליך בע"מ) תוך שהיתרה תופקד בקופת החילוט להמשך תפיסה הזמנית.
2. באשר לרכב מסוג אוודי מ.ר. 247-49-902, אני מורה על שחרור כלי הרכב והעברתו לידי הבעלים הרשומים בתנאים כדלקמן:

א. צו לאיסור דיספוזיציה ורישום עיקול לטובת המדינה.

ב. הפקדה במזומן בסך של 30,000 ₪.

ג. ערבות צד ג' בסך של 30,000 ₪ שתחתם על ידי ערב שיאושר על ידי המבקשת.

ד. המשיב יערוך פוליסת ביטוח מקיף לרכב לטובת המדינה.

ה. היה ולא תופקדנה הערבויות בתוך 45 ימים, ימכר כלי הרכב כמבוקש, כספי התמורה בגובה החוב יועברו לנושה המובטח והיתרה תופקד בקופת החילוט להמשך תפיסה זמנית.

ניתנה היום, כ"ה אלול תשפ"ה, 18 ספטמבר 2025, בהעדר הצדדים.